

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁST' STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok 4.— koruny. Na pol roka... .. 2.— : Na štvrt' roka 1.— : <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Hlavný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT Zodpovedný redaktor : JÁN BARTOS, krajiniský vyslanec Za vydavateľ'stvo zodpovedný : JÁN MOLNÁR, pápežský prílát</p>	<p>Redakcia a vydavateľ'stvo: Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
---	---	--

Inštalácia tekovského fõišpána.

Edmund *Beniczky*, niekdajší vyslanec kresťanskej ľudovej strany, nový fõišpán tekovskej stolice, 26. júla v Zlatých Moravcoch inštalovaný bol za takých slávností, aké posiaľ zcela neznáme boli v tejto stolici. Za znak novej doby treba považovať, že významnosť tejto fõišpanskej inštalácie úplne precítili nielen popredné triedy stolice, lež aj široké vrstvy pospolitého ľudu, ktoré súčasnením sa tejto slávnosti zrejme svedectvo vydaly o tom, že zcela súhlasia s terajším systémom. O priebehu tejto zriedkavej inštalácie podávame nasledovnú stručnú zprávu:

Do Zlatých Moraviec, sídelného mesta tekovskej stolice, nový fõišpán Edmund *Beniczky* prišiel 25. júla. Sprevádzali ho: Georg *Szmrecsányi*, Ján *Bartos*, Ferdinand *Urmánczy*, krajiniský vyslanec, dr. Eliáš *Jójárt*, pravotár Katolíckej ľudovej Jednoty a Adam *Persian*, tajomník kresťanskej ľudovej strany. Ako vlak s novým fõišpánom dorazil na územie tekovskej stolice, skoro na každej železničnej stanici čakal naň a s oduševnením vítal ho vo veľkom počte shromaždený ľud pospolitý. Vo Vrábloch (Verebély) nového fõišpána slávnostne prijali a privítali: Alexander *Latesz*, hlavný slúžny okresu, Jozef *Kraffszky*, miestny dekan-farár, Ján *Bartos*, krajiniský vyslanec kresť. ľudovej strany okresu zlatomoravského, a mešťan Pavel *Vojtek*. V obci Barstaszár nového fõišpána pekno rečou privítal miestny dekan-farár Ján *Novotný*.

V Zlatých Moravcoch veľký počet ľudu prepľnil nielen železničnú stanicu, lež aj celé jej

okolie. Tu hlavný slúžny dr. Gejza *Rajczy* a mestský notár Vilhelm *Hetényi* pozdravili Beniczkeho, keď ale pochod prišiel ku slávnostnej bráne, postavenej pri vchode na hlavný priestor mesta, tu zas na čele veľkého množstva ľudu nového fõišpána privítal Štefan *Gálffy*, lesný radca pántva arcikniežata Jozefa. Na schodoch stoličného domu, za hlučných ovácií oduševneného ľudu nového fõišpána slávnostne prijal a privítal podžupan Titus *Rudnyánszky*. V deň inštalácie Karol *Piniér*, miestny opát-farár, pred inštaláciou slávnostnú sv. omšu slúžil za veľkej assistencie v rímsko-katolíckom kostole. Po svätej omši stoliční výborníci, obecnstvo mesta a pospolitý ľud vo veľkom počte, do posledného miesta zaplnili poradnú sieň stoličného domu, kde vydržiavané bolo slávnostné valné shromaždenie, ktoré keď krátkou rečou zahájil podžupan Titus *Rudnyánszky*, pre nového fõišpána poslal deputáciu.

Ako Edmund *Beniczky* do poradnej siene vkročil, oduševnené obecnstvo prijalo ho dlhými, za viacej minút trvajúcimi ováciami. Podžupan Titus *Rudnyánszky* privítal ho rečou, v ktorej prízvukoval, že tekovská stolica nikdy neostávala za druhými a náklonná je ísť po hranice, medzi ktorými spatruje zabezpečené zdravé a blažené Uhorsko.

Edmund *Beniczky* zatým složil úradnú prisahu, po čom — dľa starej obyčaje — hlavní slúžnovci stolice, za oduševnených ovácií prítomných, do výšky zdvihli nového fõišpána, ktorý potom zaujal fõišpánsky stolec a povedal inštaláčnú reč.

Začiatkom reči rozpamätal sa na hrdinských synov stolice a vysvetlil potrebnosť toho, aby sme tých, s ktorými sme sa pri ich odchode tak pekne lúčili, slušne prijali, keď sa domov vrátia. Vo veľkej búrke svetovej ľud strelných zákop vystal próbu: oratoval vlast. Prelievaním svojej krve zadovážil si nové práva. Kráľ a vláda ľudu, ktorý v tejto svetovej vojne dokázal, že je nepremoziteľný, dajú čo mu patrí: rozšírenie volebného práva.

Nový fõišpán osvedčil sa zatým, že zvláštnou pozornosťou sledovať bude mimoriadne potrebnosti terajších mimoriadnych časov. V obore verejného stravovania a válečných povinností vždy ochotne a bez stranníctva snažiť sa bude vyplniť každú oprávnenú požiadavku. Ctíť a vážiť si bude každé politické presvedčenie, neuprositeľným a prísnyim karateľom ale bude každého, čo buď z hmotných ohľadov, buď zneužívaním svojej moci prehreší sa *proti čistote politického života*. Konečne oduševnenými slovami obecnstvo celej stolice a všetkých politických stránok vyzval ku spoločnej práci.

Po uľahnutí hlučných ovácií, v mene stoličnej právomocnosti nového fõišpána pozdravil stoličný výborník, pravotár Jozef Pongrácz. Za všestranného súhlasu výrazu dal tomu, že s dôverou prijíma vládu, ktorá popri rozšírení volebného práva na svoju zástavu vypísala očistenie verejného života a na čelo tekovskej stolice postavila pevných zásad a ku blahonosnej práci tak odhodlaného muža ako je *Beniczky*, ktorého v mene právomocnosti čo najvrelejšie pozdravuje.

Dr. Koloman Haiczl, farár obce Garamszentbenedek, zatým ujal sa slova a poukázal na tú skutočnosť, že zástavu sociálneho smeru vždy kresťanstvo ponášalo. Táto zástava nesmie sa dostať do nepovoláných rúk. Najsúrnejšie úlohy spatruje v rozšírení volebného práva a v ustálení zdravej majetkovej politiky. Nového fõišpána ubezpečil o spoluúčinkovaní obecnstva celej stolice.

Po inštalácii ku novému fõišpánovi dostavili sa na poklonu a boli prijatí: sbor stoličných úradníkov tekovskej stolice, deputácia r.-kat. duchovenstva, zastupiteľstvo evanjelického a reformátskeho vierovyznania, nábožeskej obce izraelitov, kr. súd, kr. fiškalát, kr. financdirekcia, v Zlatých Moravcoch ubytované dôstojníctvo,

zastupiteľstvá miest: Kremnica, Levice, Ujbánya, kr. školdozorstvo, zastupiteľstvá lesníctva, štátneho stavitelského úradu, pošty, železnice, obecného predstavenstva, okresní notári, Stoličný Hospodársky Spolok, úradníctvo ostrihomskej hlavnej kapituly, zastupiteľstvo mesta Zlatých Moraviec a deputácia *stoličnej kresťanskej ľudovej strany*.

Blahoželania novému fõišpánovi.

Z príležitosti inštalácie novému fõišpánovi blahoželania telegrafične a v listoch medzi inými vyslovili: Jeho Eminencia kardinál, knieža-primas Uhorska dr. Ján Csernoch; Georg Bulla, fõišpán; Anton Bulla, sudca kr. súdnej stolice; Ladislav Mednyánszky, fõišpán; Móric Palugyay, štátny sekretár ministerstva vnútra; Štefan Bottlik, štátny sekretár ministerstva orby; dr. Béla Kmossko, predseda levicekej neodvislej strany; dr. Emil Gyuriss, pravotár; Desider Molnár, hlavný slúžny (Garamszentkereszt); Mikuláš Grieger, dekan (Sóskút); Egon Rakovszky, fõišpán.

Pri inštalácii prítomný bol aj Ján Zelenyák, vyslanec kresťanskej ľudovej strany. Obyvateľstvo mestečka Kistapolcsány zvláštnou oduševnenosťou privitalo nového fõišpána pri jeho príchode. Na železničnej stanici čakalo ho sto dvadsať v bielom sviatočnom rúchu oblečených dievčienec a do mesta sprevádzalo ho banderium malotopolčianskych statných mládencov.

Politické chyry.

Pozdravenie politikov.

Spravujúca rada Katolíckej Ľudovej Jednoty 27. júla vydržovala zasadnutie, z ktorého blahoželania vyslovené a poslané boly tým členom Katolíckej Ľudovej Jednoty, ktorých jeho veličenstvo kráľ vyznačil vymenovaním na vysoké hodnosti. Dvaja členovia spravujúcej rady: gróf Aladár Zichy a Gabriel Ugrom vymenovaní sú za ministrov, druhí dvaja: Georg Szmrecsányi a Edmund Beniczky stali sa fõišpánmi, zároveň fõišpánmi stali sa traja členovia direktie Katolíckej Ľudovej Jednoty, a síce: Georg Bulla, Julius Jánoky-Madocsányi a gróf Gejza Mailáth.

Inštalácia novohradského fõišpána.

Gróf Gejza Mailáth, nový fõišpán novohradskej stolice, 26. júla slávnostne inštalovaný bol v stoličnom meste Balassagyarmat. Pri inštalácii kresťanskú ľudovú stranu zastupoval krajinský vyslanec Štefan Haller.

Inštalácia trenčianskeho fõišpána.

Nový fõišpán trenčianskej stolice statkár Ladislav Mednyánszky, za veľkej oduševnenosti stoličných výborníkov, v Trenčíne inštalovaný bol 26. júla. Na inštalácii prítomný bol aj Georg Bulla, nový fõišpán oravskej

stolice. Štefan Rudnay, trenčiansky vicišpán, privítal *Mednyánszkeho*, ktorý jeho programnou rečou, zvlášte osvedčením o prevedení rozšírenia volebného práva, stoličných výborníkov a početné obecnosť pohrul ku demonštratívne mu hlučnému súhlasu. V mene kresťanskej ľudovej strany stolice trenčianskej nového fíišpána pozdravil dekan-farár Andrej *Beregi*.

Návšteva jeho veličenstva kráľa na fronte Východnej Haliče.

Jeho veličenstvo kráľ 21. júla večer odcestoval na front Východnej Haliče. V jeho sprievode medzi inými boli: minister zahraničia gróf Ottokar Czernin a Arz, náčelník generálneho štábu. Na hlavný válečný stán generálplukovníka *Böhm-Ermolliho* jeho veličenstvo prišiel 22. júla o štvrt na dvanástu predpoludním a prijal zprávu o rozpoležení a udalostach bojišta. Ztadialto zaviezol sa jeho veličenstvo na hlavný válečný stán generálmaršalla bavorského kniežata Leopolda. Bavorské knieža prijal jeho veličenstvo pred hlavným válečným stánom s celým generálnym štábom. Po sdelení zprávy o stave bojišta jeho veličenstvu predstavní boli členovia generálneho štábu.

Jeho veličenstvo kráľ potom cestoval ďalej ku frontu. Na ceste viackrát prišiel blízko ku nepriateľskej palbe, nebezpečia si ale nevšimal. Keď sa zotmelo, navštívil čaty tých plukov, ktoré najnovšie hrdinstvom vyznačily sa v bojoch na čiare Brzezany—Konjuchy—Zborov. Medzi týmito s povďačnosťou spomenul pluky 6. novosadský a 86. sabadský, ktorých dôstojníkov a mužstvo zvlášte pochválil a nejednomu znakom uznania vyznačenie sám pripäl na prsia.

Večer ešte raz radil sa s náčelníkom generálneho štábu a s veliteľmi plukov o stave na bojišti, večeral s nimi, noc strávil na jednej malej železničnej stanici, zkadial ráno vrátil sa do Viedne.

Udalosti svetovej vojny.

Z ruského bojišta. Celý minulý týždeň uplynul s nepretrženým víťazstvom našich hrdinských čiat. Rakúsko-uhorské a spojenecké čaty zaujaly: **Tarnopol, Nadvornu, Stanislavu, Delatyn, Čerkov, Trembovlu, Tlumac, Bučac a Kolomeu**, zajaly mnoho tisíc Rusov, medzi dovedenými zajatcami je viacej sto «česko-slovenskej brigády» a mnoho anglických, francúzskych a japonských dôstojníkov. Korisť v potravinách a válečnom vystrojení je ohromná.

Z talianskeho bojišta, okrem delostreleckej ostrej palby, len to treba oznámiť, že Taliani udajne chystajú sa ku novej offensive.

Človek bez novín je taký, ako vojak bez zbrane.

Zprísnený boj podmorskými loďami.

Od počiatku februára potopili sme vyše päť millionov tún.

Berlin, 26. júla. Wolffova kancelária oznamuje: Naše podmorské lode na Atlantickom oceáne a na Severnom mori opäť potopily 6 parných lodí a 4 plachtové lode, medzi nimi jeden veľký ozbrojený parník pravdepodobne s nákladom zbožia. Od počiatku bezohľadného boja podmorskými loďami *potopili sme vyše 5,000.000 tún priestoru nepriateľských obchodných lodí.*

Šéf admirality.

Českí politici o stolicích Uhorska, ktoré českí agitátori pripojit chcú ku Česku.

Vo viedeňskom reichsráte minule prepíati českí vyslanci nepochopiteľnou bezočivosťou vyslovili ich požiadavku, aby slovenským ľuďom obývané stolice Uhorska pripojené boly ku českému kráľovstvu. Dľa plánov antantu žiadajú nie viac a nie menej, ako rozkusovanie Uhorska. Má to snáď odplatou byť za «hore ruky» hrdinstvo českých plukov? Spolupracovník popredných hlavnomestských novín o požiadavkoch nestydatých českých prepíatecov vyprosil si mienku vývodiacich českých politikov, ktorých odpoveď podávame v nasledovnom:

Gróf Schönborn, predseda českého provinciálneho snemu, povedal:

— Ja anektovanie jednotlivých stolic Uhorska čo najrozhodnejšie odvrhujem. Držím to za veľmi nešikovnú politiku, bo skrze to smerodajných faktorov Uhorska proti sebe obrátili tí, čo túto politiku ohlasujú. Neni sa nad tým čo diviť, že následkom toho aj v uhorskom parlamente hovoria o Česku v neprajnom smysle. Škoda bolo pre takúto nie vitálnu otázku vyvolať ponosy a neporozumenia zo strany Uhorska, toho Uhorska, ktoré vždy dobroprajne sledovalo oprávnené snahy Čechov.

Baxa, neodvislý vyslanec, vyslovil sa:

— Čo sa týka hornovídieckych stolic Uhorska, omylom by bolo tú mienku zastávať, že my násilnstvom chceme volačo zdrapiť. My sme malý ľud a dobre vieme, že nie my rozhodneme nad našim osudom. V internacionálnom výbore, pred ľudstvom sveta, kde Nemecko, Amerika, Uhorsko, Francúzsko atd. budú mať slovo, vnesené bude rozhodnutie o novej tvorbe. Právo samosprávy ľudstva, väčšie slobody národnosti, prirodene následky budú nastávajúcej demokratickej doby. Práve v Uhorsku sú výteční politici, ktorí poznali hlas nových časov a ktorých smýšľanie srovnáva sa s našim. My nielen pre seba, lež aj pre Uhorsko žiadame viacej práv a slobody.

Wachtler, vyslanec, vodca nemecko-českej strany, sa osvedčil:

— Slaviani verejne ohlasujú, že ich cieľom je v monarchii utvorit jeden štát severoslavijský a jeden štát juhoslavijský. Ich Česko malo by pozostávať z te-rájsieho Česka, z Moravy, zo Sliezska a z viacej stolic

severného Uhorska. Juhoslovania majú tiež podobné expanzívne plány. Na vlastné uši som počul, ako istý český vodca a Dobernig, vodca Juhoslovanov, sľúbili si stálu podporu. Kam by viedlo takéto utvorenie slavianskych štátov? Ponajprv ku rozkusovaniu monarchie; k úplnému utlačeniu nemeckého obyvateľstva

Edmund Beniczky, tekovský fôišpán.

krajiny a konečne ku oslabeniu Uhorska, ktoré nestrpí, aby sa s ním pohrávali a ako vôbec známo, vstave je svoje hranice okrániť.

Švehla, český agrársky vyslanec, povedal:

— Omyl je veriť, že českí agrári sledovať chcú od iných stránok rozdielnu cestu. Agrári len s druhými stránkami dovedna vynesú uzavretia. *To jedno je isté, že česká agrárna strana s najväčšou rozhodnosťou žiada isté stolice Uhorska, ba v jednom jej uzavretí dôrazne vyslovila sa táto strana, že len v tom páde náklonná je vyjednávať s Austriou, keď nemecké stránky za základ vyjednávania prijmu od nich žiadané rozšírenie územia Česka.*

Nech si akokoľvek smýšľajú o rozkusovaní Uhorska mecenáši českých turistov s verklikami a pišťalkami, to jedno je skálopevne isté, že zo stolice Uhorska ani na piad nedostanú Česi, veď už po celom svete ako «hore ruky» hrdinovia náležite známi.

Revolúcia v Rusku.

Krvavé demonštrácie. — Vraždy. — Hružovláda Kerenského. — Všeobecný rozklad.

Neobmedzená moc v rukách Kerenského.

Petrohradská telegr. kancelária oznámila: Výkonný výbor rady robotníkov a vojakov a zástupcov sedliactva

vydržoval spoločné zasadnutie, na ktorom po dlhe debatte vyniesli nasledovné uzavretie:

Ponevác sme nahliadli nebezpečie, že polozenie na bojišti a vnútorný stav krajiny môže vyvolať rozklad vojska, katastrofu revolúcie a víťazstvo protirevolučných živlov, uzavierame: 1. Krajina a revolúcia je v nebezpečí. 2. Dočasnú vládu vyhlasujeme za revolúciu ochraňujúcu vládu. 3. Vláde dáme neobmedzenú moc, aby späť uviedla disciplínu a organizáciu armády, aby do nekonečna mohla bojovať proti protirevolúcii a proti anarchii, ďalej aby mohla uskutočniť program, ktorý vo svojej terajšej proklamácii rozvinula.

Uzavretie prijali jednohlasne 252 hlasmi.

Rekonštrukcia ruskej vlády.

Na ministerskej rade — ako Petrohradská telegrafická kancelária oznámila — vládna kríza bola čiastočne riešená. Ustálili, že vo vláde najhlavnejšie protivné náhľady vyvolala otázka proklamovania ruskej republiky. Zadačovanie ministrapredseda kniežata Lwova zapríčinily hlavne agrárne otázky, ktoré medzi ním a medzi socialistickými ministrami a zvlášte medzi ministrom poľného hospodárstva Černovovom vyvolaly neodstraniteľné zásadné protivy. Vláda vzala v známosť zadačovanie ministrapredseda a ministra vnútra kniežata Lwova, ministra financií Čingareva, ministra premávky Nekrasova, ministra osvety Manujlova, ministra dobrodejných záležitostí kniežata Sachovského a ministra pravosúdia Pereverzera a ministra vojny a námorníctva Kerenského vymenovala za ministrapredseda, ktorý si ale podrží torbu ministerstva vojny a námorníctva. Nekrasova vymenovali za ministra bez torby a poverili ho, aby v páde bude Kerenski vzdialený, dočasne predsedal ministerskej rade. Čeretelli ostal ministrom vnútra a dočasne podrží si torbu ministerstva pošty.

Rozklad v ruskej armáde.

München, 25. júla. V Kijeve, Odesse, Charkove, Poltave, Astrachane a Rostove maximalisti ďalej demonštrujú proti vojne. Rostovská posádka napadla kasáreň marškompanií, odzbrojila mužstvo, zavrela stroj. pušky a kanóny a chytila tamojšiu radu robotníkov a vojakov, ktorá agitovala za pokračovanie vo vojne. Posádka žiadala okamžité uzavretie pokoja. Socialisti v sedem mestách prekazili odchod marškompanií na bojište.

Genf, 25. júla. Dopisovateľ «Daily Mailu» oznámil z Petrohradu: Ponevác dočasná vláda úradne oznámila neposlušnosť v armáde, skutočné udalosti v armáde viac už nemožno zamlčať. Nielen na bojišti, lež aj za frontom a na shromažďovacích miestach rezerv, zvlášte mladšie vekové ročníky odopierajú splnenie rozkazu svojich predstavených. Rezervy, ktoré už pred dňami mali odísť z Petrohradu na front, následkom zamiešania sa mužstva ešte po dnes sú v Petrohrade.

Nezabúdajte na vdovy a siroty po hrdinoch padlých na bojišti!

Sibír žiada samosprávu.

Petrohradské časopisy oznámily: V gubernii Tomsk vydržovali ľudové shromaždenie, ktoré vzhľadom na geografické, etnografické, klimatické, sociálne a kultúrne pomery, žiadalo pre Sibír samosprávu v najširšom smysle so sibírskou dumou, ktorá by mala právo vo vnútornopolitických záležitostiach zákony vynášať.

Kerenského a Černova chceli zabiť.

Reuterova kancelária oznámila z Petrohradu, že v Plocku strelili na ministra Kerenského, ale ho netrafili.

Z Lugana oznámili: Počas zasadania výkonného výboru robotníckej rady z Kronštadtú prišli do Petrohradu vzbúrenci a vyzvali ministra Černova, aby rečnil; po reči ministra chytili. Černov bol v nebezpečí, že ho zabijú a len horko-ťažko ho obránili.

Prvý krajinský snem samostatného Fínska.

Petrohradská telegr. kancelária oznámila z Helsingforsu: Krajinský snem samostatného Fínska 17. júla večer vydržoval prvé zasadnutie. Podpredseda oznámil, že vzhľadom na nové politické pomery členovia fínskej vlády vzdali sa svojho postavenia. Ale krajinský snem vyzval členov vlády, aby zostali v úrade, kým neprevedú novú samosprávu.

Hrúzovláda v Petrohrade.

Minister vojny Kerenski do Revalu, Helsingforsu a iných prístavných miest poslal bezdrôtový telegramm, v ktorom tvrdí, že dočasná ruská vláda teraz už bezpochybne ustálila, že vzbury v Petrohrade sriadili za spoluúčinkovania agentov nemeckej vlády. Výtržnosti sú už potlačené a — ako Petrohradská telegr. kancelária oznámila — dočasná vláda je pevne odhodlaná, že všetkých tých, ktorí sú v podozrení, že udržiujú s Nemeckom hriechne spojenie, dá zatknúť. Vojenské vrchnosti pre takúto obvinu už viac ľudí zatkli.

Zo Zürichu oznámili, že prívržencov Lenína, ktorí rozduchujú pohyb proti offensíve, hromadne vraždia. Hovoria už o mnoho tisíc obetach. Dľa chýru Lenína zatkli.

Vyzvanie ruskej vlády k armáde.

Petrohradská telegrafická kancelária oznámila, že dočasná ruská vláda k armáde na bojišti upravila vyzvanie, v ktorom vypočítuje korisť 1. júla započatej ruskej offensívy na juhozápadnom fronte a odvoláva sa na to, že vnútorné povstanie zdrvila moc ľudu. Vyzvanie potom hovorí, že revolúcii aj teraz hrozí veľké nebezpečie. Nepriateľ po koncentrovaní svojich síl začal útočiť. Jeho plánom je, aby prelomil ruský front a zavalil Rusom úder do chrbta. Vláda teda vyzýva čaty, aby dľa vôle revolučného ľudu na prvé vyzvanie svojho vodcu stali si do prvých radov a obránili vlasť a slobodu.

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

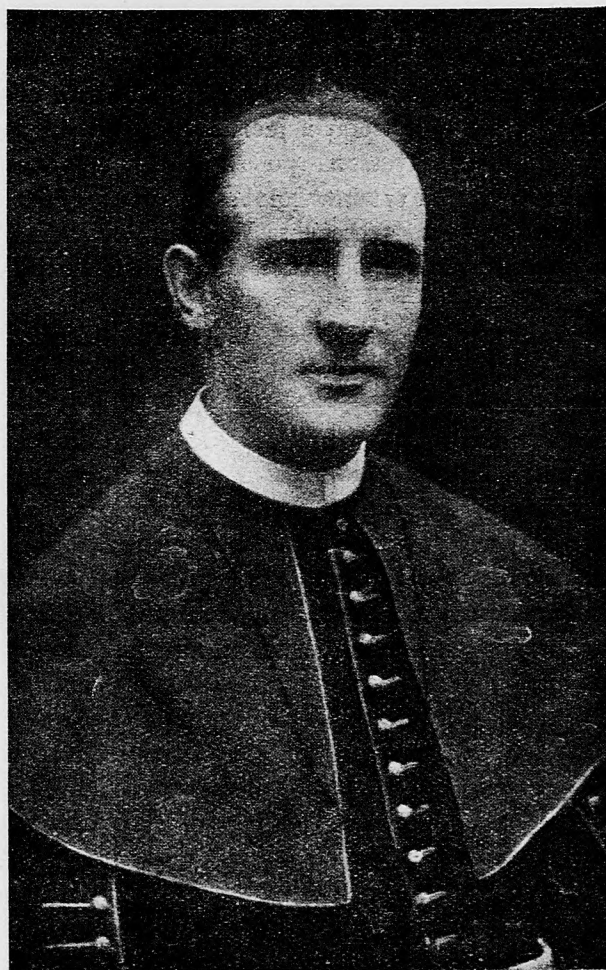
Proklamácia ruskej vlády o prelomení frontu.

Rusko svojich spojencov povoláva k spoločnej porade.

Petrohrad, 23. júla. (Petrohradská tel. kancelária.) Ruská dočasná vláda vydala nasledovnú proklamáciu:

Občania! Nastal strašný čas, *armády nemeckého cisára prelomily front ruskej revolučnej národnej armády.* Tieto hrozné válečné operácie napomohla im hriechna ľahkomyselnosť a slepý fanatizmus istých osôb. Tak títo, jak tamtí štátnym základom nového, slohodného Ruska hrozia zmätkom a rozkladom. V tom strašnom okamihu, keď tajné sily protirevolúcie, využívúc všeobecný zmätok, môžu sa k životu prebudiť, rekonštruovaná vláda otvorene počíta so zodpovednosťou, ktorá sa jej celou farchou uvaľuje na plecía.

Proklamácia potom hovorí, že vláda prvú hlavnú úlohu vidí v tom, že treba použiť každú silu k boju proti vonkajšiemu nepriateľovi a na obránenie nového

Dr. Ferdinand Rott, nový vesprémsky biskup.

režimu voči všetkým anarchistickým a protirevolučným útokom bez toho, že by sa zdesila najprisnejších násilných poriadkov. Vláda súčasne so svojou zahraničnou politikou znova potvrdí, že revolučná armáda ináč nemôže ísť do boja, ako s tou pevnou dôverou, že ani jednu kvapku krvi ruského vojaka neslobodno vylievať

za také ciele, ktoré stoja v protive s citami práva a demokracie, ktoré city vláda pred tvárou celého sveta otvorene vyhlásila za svoje pokojné heslá. Preto úmyslom vlády, keď chce uskutočniť zásady svojej vonkajšej politiky, ktoré v máji roku 1917. vo svojom programme hlásala, je, že spojencov Ruska behom mesiaca augusta volá na spoločnú poradu, aby ustálila všeobecné základné zásady zahraničnej politiky spojencov a svoje akcie vzhľadom na uskutočnenie vládou hlásaných zásad priviedla do súzvuku. Na tejto porade Rusko krem diplomatov budú zastupovať i zástupci ruskej demokracie.

Vláda urobí všetky poriadky, aby voľby do ústavného shromaždenia v určenom čase, dňa 30. septembra boli prevedené.

Konečne proklamácia vyhlasuje, že vláda najbližšie zruší rang a vyznačenia úradníkov, vyjmúc tých, ktoré si vojenskými hrdinskými skutkami získali.

Ceny nového obilia.

Vláda v súvisе s tým nariadením, ktorým vzala tohoročnú úrodu pod zátvor, vydala novšie nariadenie, v ktorom ustálila najvyššie ceny tohoročnej úrody obilia.

Nariadenie predovšetkým zakazuje kŕmenie statku pšenice, ražou, polovinou a jačmeňom a predoslé nariadenie dopĺňa tým, že po započatie účinkovania obilie odoberajúcich výborov dorábateľ môže svoju úrodu predat bársktorému poverencovi Válečné plodiny zpeňajúcej účastinárskej spoločnosti, tedy poverencovi Válečnej Obilnice.

V ohľade zaopatrenia tých, ktorí sami nedorábajú, alebo ich vlastná úroda im neni dostatočná ku zaokrytiu domácej potreby, po započatie účinkovania obilie odoberajúceho výboru ale najpozdejšie do 15. októbra tohto roku nové nariadenie dovoľuje, aby si patričný na základe nákupnej legitimácie (Vásárlási igazolvány) vystavenej obecným predstavenstvom, mešťanostom, pre vlastnú potrebu mohol kúpiť pšenice, raže, poloviny, pšena a jačmeňa na území tej obce, v ktorej býva a od toho dorábateľa, ktorého meno obecné predstavenstvo na nákupnú legitimáciu zaznačí. V páde nutnosti predsedu Krajinského stravovacieho úradu oprávnenie ku kúpe obilia môže rozprestrieť aj na územie iných obcí alebo okresov. Tie obce, ktoré zaopatria obilie pre takých svojich obyvateľov, ktorí počas žatvy neboli v takom hmotnom položení, aby svoju celoročnú potrebu hotovými zaplatili, môžu si prirátat miernu útrovu, ktorej výšku ustáli minister orby.

Potom nariadenie ustáľuje najvyššie ceny obilia tohoročnej úrody. Najvyššia cena pšenice poľahuje sa na takú pšenicu, ktorej hektoliter váži 76 kilogram. a v 100 kilách takejto pšenice niet viac ako 2 kilá cudzej miešanej. Keď je pšenica lepšia, keď totižto niet v nej viac ako 2 kilá cudzej miešanej a váži vyše 76 kilov, vtedy jej úradná cena je vyššia. A sice jestli jej hektoliter váži 77 kilov, tak o 20 halierov, jestli váži 78 kilov, tak o 40 halierov, jestli váži 79 kilov, tak o 55

halierov, jestli váži 80 kilov, tak o 70 halierov a keď jej hektoliter váži 81 kilov alebo aj ešte viac, vtedy jej cena je o 85 halierov vyššia, ako úradná cena 76 kilovej pšenice. Oproti tomu keď je pšenica slabšia, to jest, keď jej hektoliter popri 2 procentoch cudzej miešanej váži nižšie 76 kilov, vtedy jej úradná cena je menšia. A sice, keď je váha hektolitra pšenice menšia od 76 kilogramov, tak najvyššia cena po 73 kilogramy pri každom kilogramme rozdielu váhy klesne o 20 a po 71 kilogramov o 30 halierov.

Najvyššia cena raže, jestli váha jedného jej hektolitra je od 71 kilov väčšia alebo menšia, tak jej cena je toľkokrát o 15 haliarov vyššia alebo nižšia, ako o koľko kilov je jej hektoliter ťažší alebo ľahší. Teda 72 kilová raž bude o 15 halierov, 73 kilová o 30 halierov a 74 kilová a od tejto ťažšia o 45 halierov väčšia, ako úradne ustálená cena. Oproti tomu keď raž obsahuje vyše dvoch procentov cudzej miešanej, za každé započaté procento v 100 kilách 20 hal. treba odtiahnuť.

(Dokončenie nasleduje.)

CHYRNÍK.

Föišpáni krestanskej ľudovej strany. Za föišpána prešporskej stolice a mesta Prešporok vymenovaný je doterajší krajinský vyslanec krestanskej ľudovej strany Georg Szmrecsányi. Je toto druhé najvyššie vyznačenie, ktorého tento, na celom obore verejného života veľkých zásluh muž v krátkom čase účastným sa stal od jeho veličenstva, ktorý na uznanie zásluh, zadovážených na bojišťač, mimoriadne vymenoval ho za honv. dôstojníka. — Jul. Jánoky-Madocsányi, horlivý podporovateľ krestanskej ľudovej strany, vymenovaný je za föišpána stolice nitrianskej.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Kaločský arcibiskup dr. Arpád Várady k spomoženiu válečných sirôt svojej diecése složil základinu 200.000 korún. Jeho Eminencia kardinál knieža primas dr. Ján Csernoch pensijnemu fondu uhorských novinárov daroval 4000 korún. Nitriansky biskup gróf Vihelm Batthány Spolku Sv. Štefana dal 2000 korún. Vacovská kapitula pre pohorelcov v Gyöngyösi obetovala 500 korún.

Základina pre roľnícku školu. Výbor, ktorý sa bol tvoril cieľom napomáhania ruským vtrhnutím stihnutého šarišského ľudu, uzavrel, že zo sbierky zavedenej cieľom napomáhania Šarišanov pre roľnícku školu v Kiszzebene, v Sobinove založí 800.000-korunovú fundáciu. Z úrokov základiny zpo medzi žiakov školy desiati synkovia chudobných šarišských familií dostanú celé zaopatrenie a vyučovanie zdarma. Na jednotlivé fundacionálne miesta nároky v prvom rade majú tí mladíci, ktorým otcovia alebo pokrevní udrzovatelia rodín vo vojne padli alebo sa stali invalidmi, v druhom rade synkovia takých rodičov, ktorých domácnosť pri ruskom vtrhnutí bola spustošená.

Smrť. Eduard Krongh, pensionovaný kamjanský gr.-kat. učiteľ, 24. júna zomrel v Gňazdoch.

V Kézmarku v deň sv. apoštolov Petra a Pavla sbierka na vznešené ciele uh. Červ. Kríža priniesla 394 korún. Fabrikant Karol Wein kézmarskej nemocnici Červeného Kríža daroval 200 korún. Účastinná spoločnosť vicinálnej železnice poprádskej doliny, proti suchotám brániacemu sa kézmarskému spolku odhlasovala ročitých 100 korún.

Po troch rokoch dal o sebe znak života. Ján Koczka, honvéd z obce Boldog, ktorý v septembri roku 1914. zmiznul v severných bojoch, po 32 mesiacoch v tieto dni upovedomil svojich rodičov, že žije v ruskom zajatí a že je zdravý.

Koľko cukru sa dorobilo v Uhorsku? Dľa teraz uverejneného výkazu od 1. septembra roku 1916. do 1. mája r. 1917. spolu so zásobou prenesenou z predošlej doby, výroby dorobilo sa 1,759.434 metr. centov konsumového (čistého) a 446.174 metr. centov surového cukru. Zásoba koncom mája roku 1917. činila 472.221 metr. centov konsumového a 329.997 metr. centov surového cukru.

Najstaršie víno. V speyerskom vínnom museume minule umiestnili jednu fľašu vína, ktorú našli v jednom rimanskom hrobe. Hrob, ktorý pri Speyeri otvorili, pochádza z prvých časov po Kristu. Víno analisovali a uznali ho za výtečné, upotrebitelné.

Nový mlyn v Turci. Barónka Juliusova Révayho v Necpaloch dala postaviť mlyn, v ktorom 6. júla začali mlieť. Mlyn zariadený je na somletie 20 metr. centov obilia denne a počnúc od nullovej, vystanoví múku bársjakého druhu.

Obef nedostatku dohánu. Zo Székesfehérváru oznamujú, že v Nagyvelegu kraviar Štefan Hunglor bol takým náruživým fajčiarom, že teraz, keď v trafike nedostal dohánu, fajku napchal si rozličnými divo rastúcimi zelinami. Medzi zeliny náhodou dostala sa jedovatá rastlina, od ktorej náruživého fajčiara porazilo na mozgy. Nešťastný človek zomrel.

Veľký oheň v Orave. V Krušetnici 26. júna vypukol oheň, ktorý spustošil 26 domov spolu s početnými staviskami. V obeť plameňom padlo 10 ošpaných, jeden kôň, rozličné potraviny, šatstvo a hotové peniaze. Kostol len veľké stromy zachránily od nešťastia. Oheň zapríčinily deti.

Po vyznačení s tureckým polmesiacom strieborná medaila hrdinskosti II. triedy. Jozef Kozák, fírer 9. honv. peš. pluku, ktorého v januári vyznačili s tureckým polmesiacom, teraz dostal strieb. medailu hrdinskosti druhej triedy. Vyznačený hrdina je prítomne pridelený k iglovskému naukobehu strojových pušiek.

Rekvirujú mak. Ešte tohoročný mak neuzrel, ale už s ním kšeftujú. Ako sa dozvedáme, vláda bude mak rekvirovať. Kto teda nechce mať škodu, nech mak vopred nekupuje, lež nech vyčká nariadenie vlády.

Vyznačený spiš.-magurský vojak. Richvaldský rychtár Šebastian Nedoroščík, delostrelec 39. honvédskeho poľného mažiarového pluku, na bojišti vyznačený bol bronzovou medailou hrdinskosti.

Pre pohorelcov v Gyöngyösi sedmohradský biskup gróf Gustáv Majláth obetoval 1000 korún.

Vojenské vyznačenia. Jeho veličenstvo kráľ nariadil, aby Antonovi Macháčkovi, res. nadporučíkovi 85. peš. pluku, na vedomie dané bolo najvyššie pochvalné uznanie so súčasným darovaním šablí. Major Alojs Szász, kapitán Ondrej Papp-Váry, res. poručík Ján Kvacák z 9. honv. pešieho pluku, účastníkmi sa stali najvyššieho pochvalného uznania pri súčasnom darovaní šablí. Ján Maresek, res. zdravotnícky poručík 9. honv. peš. pluku, dostal zlatý záslužný kríž na stužke medailly hrdinskosti. Jeho veličenstvo kráľ Francovi Benediktovi nadporučíkovi 85. peš. pluku a Arminovi Zornovi, nadporučíkovi 67. peš. pluku, udelil zlatý záslužný kríž s korunou na stužke medailly hrdinskosti. Štefan Kindl, nadporučík 9. honv. peš. pluku, dostal vojenský záslužný kríž tretej triedy s válečnou ozdobou a so šablami. Jozef Kovács a Arpád Kormány, res. poručíci 85. peš. pluku, dostali medailu Signum Laudis.

Vyznačení košickí honvédi. Striebornú medailu hrdinskosti prvej triedy dostali: Zástavník Alexander Hloyber, fírer Lazar Polyakovics, Vasil Iwasiow, kaprál Ludvik Papp; honvédi Ján Chamilla, Peter Telics, landšturmista Michal Tudja. Strieb. medailu druhej triedy dostali: zástavníci Rud. Haug, Eugen Flóthmann, Jozef Hermann, Michal Paulik, kadétašpirat Béla Cierer, j.-r. dobr. strážmajster Štefan Kuzmann, strážmajstri Ondrej Német, Jozef Berki, Bernát Nagy, fírer Vilhelm Fodor (už po druhýkrát), kapráli Franc Bikás, Jozef Sárvári, honvédi Michal Humenik, Ludvik Simko, landšt. frajtri Tomáš Gajdos, Anton Vitkó, landšturmisti Julius Preveresik, Georg Porubszky, Pavel Sobor, Imrich Nagy, Jozef Tasi, Jozef Gutt, Ondrej Zelina, Michal Kucsera, Jozef Molnár, Ondrej Szendrik, Ján Hiresak, Demeter Lelics, Peter Eter, Ján Kusnyir, Ján Bakos, Adam Sima. Bronzovú medailu hrdinskosti dostali: zdravotnícky kadetašpirant Julius Monis, kapráli Štef. Tallér, Ondrej Merk, Ondrej Drozda, Michal Bidnarik, Michal Michalkó, frajtri Anton Kovács, Ján Czoltkó, Štefan Tóth, Ján Tóth, landšturmisti Jakub Zwirn, Michal Soltész, Štefan Novák, Ján Selleng, Ján Simkonyi, Blažej Kovács, Michal Vrabely, Peter Gajdos, Ján Balunek, Jozef Fülep, Ján Molnár, Ondrej Tóth, Gašpar Johann. Strieborný záslužný kríž na stužke medailly hrdinskosti dostali: honvédi Georg Juhar, Samuel Stern, Jozef Fazekas, Štefan Majoros, Eugen Makróczy, Jozef Huszka, Jozef Lukács, Pavel Katona, Ondrej Kászonyi, Ondrej Oravec, Jozef Than, Štefan Zujtai, Ladislav Csikos, Št. Juhász. Tomáš Gajdos dostal strieb. medailu hrdinskosti druhej triedy. Všetci z košického 9. honv. peš. pluku.

Spišské mesto Nová Ves (Igló) na svojom poslednom výborovom zasadnutí Spišskej Domovní v Budapešti odhlasovalo 500 korún, k spomoženiu pohorelcov v Gyöngyösi a v Gelnici ale po 200 korún. Mestskému gazdovi Žigmundovi Buttkovi odhlasovali 600 korún odmeny za mimoriadne účinkovanie okolo zelenín a vykrmenia ošpaných.

Ja Anna Csillag

s mojimi 185 cm. obrovskej dĺžky LOREY VLASMI, ktoré som dosiahla 14 mesačným upotrebovaním vlastného vynálezu masti. Toto je jediný osvedčený prostriedok proti prchnutiu ku podporovaniu rastenia a posilneniu pody vlasov. — Pri mužských v krátkom čase pôsobí rastenie hustej brady, vlasom a brade dodá prirodzeného lesku a ľahkej ohybnosti a do najvyššieho veku chráni pred časným ošedivením

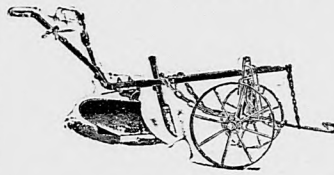
Cena teglika: 6, 10 a 15 kor.

Poštové zásielky vyhavujú sa každodenne, pri voprednom zaslaní obnosu alebo s poštovou dobierkou, do všetkých krajov sveta bezprostredne z dielne, kam všetky objednávania upraviť treba.

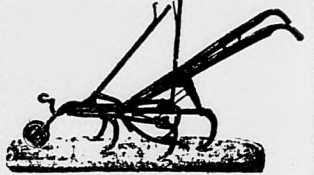
ANNA CSILLAG, Viedeň,
Kohlmarkt 20.

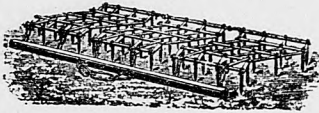
Najlacnejší a najlepší prameň Jozef Marosi a Syn Esztergom 15.

strojov a železného tovaru veľký obchodný dom. Zo skladu zasiela zvláštnej jakosti ocelový pluh za 135.—, dvojitý pluh za

265. K, Juno americkú koňskú motyku za 150.— K (prevádza 5 ľudí robotu) Železnú bránu za 75.— K; zvláštnu bránu s uhlami želom okuvanými za 90.— K. Veľký obrázkový cenník na žiadosť posielame zdarma.

Na žalúdok chorým

nevyhnutne potrebným liekom je

Jágerská voda,

ktorú od 150 rokov dorábajú **jágerskí milosrdní bratia**. K dostaniu je v každej lekárni, cieľu najprimeranejšie je ale objednať si ju v

Lekárni milosrdných bratov v Jágri (Eger).

Malá fľaška 80 halierov. Stredná fľaška 2 koruny 20 halierov. Veľká fľaška 4 koruny 40 halierov. Menej ako v hodnote 3 koruny neposielame po pošte.

Varujme sa napodobenín.

NAJDOKONÁLEJŠÍ MLYNEK!

Ktorým bár aj dieťa, pripraveným na ňom strvjom, každého druhu ošlie somleť môže na kašu a najfajnejšiu múku. Obrovskej schopnosti roboty.

Bezodkladne k lifrovaniu.
Cena K. 130.

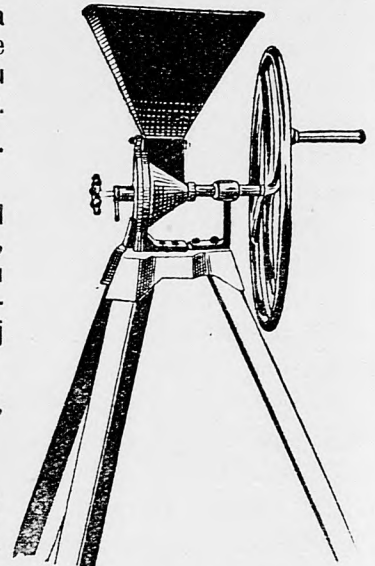
Tenistý stroj k prípravaniu na stól alebo postavec bez nôh K 100, menší k domácomu upotrebeniu K 70. Objednanie prosíme na poštovej poukázke a zaslať treba aj 10.— K závdavok.

K odporúčaniu mlynky bezodkladne objednať, bo v jaseňi znovu zasekne premávka.

Výlučná adresa objednania:

PAVEL SOHR

fabričný sklad ocelového tovaru
Somoğyszil 35.

Železničnú stanicu objednávateľa treba udat.

Zdarma a franko
na žiadosť dostane každý môj hlavný cenník

asi so 4000 vyobrazeniami hodín, zlatého strieborného,

umelého tovaru a hudobných nástrojov. Žiacke a koncert husle K 12, 14, 16, 20, 25, 30 a v. Dobré harmoniky K 8, 10, 12, 16, 18, 20, 40, 50 a vyšej. Záměna povolená alebo návrat peňazi. Zasielanie s poštovou dobierkou alebo pri voprednom zaslaní peňazi, Zasiela vývozný dom

Hanns Konrad

cis. a kr. dvorný zásielca
Brüx číslo 1545.
(Cechy)

8 halierov

(za 1. poštovú dopisničku) stoji vás môj hlavný cenník, ktorý na žiadosť pošle vám

Prvá dielňa na hodiny
Hanns Konrad

cis. a kr. dvorného zásielcu Brüx číslo 1544.
☞ (Cechy) ☞

Nickel alebo ocelové anker hodinky K 16, 18, 20. Válečné rádium anker hodinky K 18, 22, 26 Bielokovové (Glorie striebro) s dvojitou pokryvkou anker remontoir hodinky K 30.

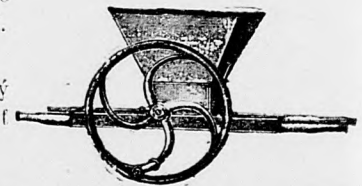
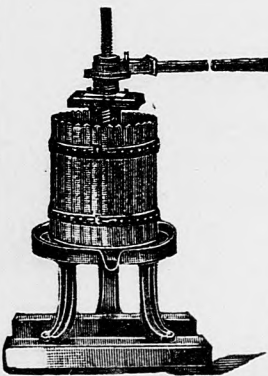
Massivné strieborné anker remontoir hodinky K 40, 50, 60. Budičky a stenové hodiny vo veľkom výbere. 3 rokov záruka. Zasielanie s poštovou dobierkou. Záměna povolená alebo návrat peňazi.

Josef Marosi a syn Esztergom 15.

Veľký obchodný dom železného a strojového tovaru zo svojho okladu zasiela zvláštnej jakosti rýnskeho skolia vínové preše, 120 l. prázdneho obsahu cena 150 kor. Železný stroj ku drúzaniu hrozien 65 kor.

Pri objednávke prosíme o 20 K. závdavok.

Veľký obrázkový cenník na žiadosť posielame zdarma.

Oznamy prijíma administracia „Krest'an“ Budapest, Szentkirályi-u. 28